

Aan de gemeenteraden van de 21 gemeenten
van de Metropoolregio Eindhoven

Metropoolregio Eindhoven
040 259 45 94
info@metropoolregioeindhoven.nl
www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

uw kenmerk

uw brief van

ons kenmerk

datum

100622-2951\WDR\SSTMGE

24 april 2023

onderwerp

Strategische Agenda Brainport. Uitkomsten
Bestuurlijk Overleg Brainport d.d. 14 maart 2023

e-mailadres

w.deridder@metropoolregioeindhoven.nl

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bericht ik u over de Strategische Agenda Brainport, aan de hand waarvan de triple helixpartijen in Brainport Eindhoven en de provincie Noord-Brabant de dialoog voeren met het Rijk omtrent hun gezamenlijke ambities voor de Brainportregio. Ik ga daarbij ook in op de afspraken die zijn gemaakt in het zogeheten Bestuurlijk Overleg Brainport van 14 maart jl.

Uitwerking Mainportstatus. Brainport Nationale Actieagenda en Regio Deal

Vanaf 2017 werken het Rijk (de ministeries van EZK, OCW, BZK en IenW), de provincie Noord-Brabant en de hightech-maakbedrijven, kennisinstellingen en 21 gemeenten uit de Metropoolregio Eindhoven, verenigd in stichting Brainport, gezamenlijk aan de uitwerking van de Mainportstatus van de Brainportregio. Eind 2016 heeft een vrijwel unanieme Tweede Kamer het toenmalige kabinet daartoe opgeroepen. Het gezamenlijk uitwerken van de Mainportstatus van de regio gebeurde eerst via de Brainport_Nationale_Actieagenda (2018). De Regio_Deal_Brainport_Eindhoven (2018) fungeerde als belangrijk vliegwiel daarvoor. Over de voortgang ervan bent u jaarlijks geïnformeerd.

Doorontwikkeling Mainportstatus. Bestuurlijk Overleg Brainport

In het coalitieakkoord voor het kabinet Rutte IV van 15 december 2021 is opgenomen dat de mainportstatus samen met de Brainportregio wordt doorontwikkeld. Vanaf 2022 geeft het kabinet Rutte IV daaraan uitvoering in een apart en periodiek Bestuurlijk Overleg Brainport (BO Brainport) tussen Rijk en regio. Het Rijk wordt hierin vertegenwoordigd door de minister van EZK, die het overleg ook voorziet (coördinerend minister), de minister van BZK/VRO, de minister van OCW en de minister én staatssecretaris van IenW. De regio wordt vertegenwoordigd door de gedeputeerde Economie van de Provincie Noord-Brabant, de voorzitter én de directeur van Stichting Brainport én de wethouder Economie van Eindhoven, tevens voorzitter van het Portefeuillehoudersoverleg Economie van de Metropoolregio Eindhoven.

Het BO Brainport is een uniek en strategisch overleg tussen regio en Rijk, waarin zij de beleidsdialoog voeren over hun gezamenlijke ambities. Het fungeert als een belangrijk toeleidend overleg voor allerlei afspraken, die uiteindelijk in reguliere, vaak landsdelige overlegsgremia worden gemaakt, zoals het BO Leefomgeving en het BO MIRT.

De strategische betekenis van het BO Brainport heeft zich inmiddels bewezen met het omvangrijke investeringspakket van ong. €1.6 miljard in o.a. Knoop XL, de Multimodale Knoop, HOV4, de regionale hubs en fietspaden, het hoofdspoor- en wegennet (o.a. A58) in het BO MIRT van 9 november jl. Dit investeringsbesluit liep zo feitelijk vooruit op de bredere beleidsmatige agenda, waarmee het Rijk uitvoering geeft aan de opdracht uit het Regeerakkoord Rutte IV om met de Brainportregio de mainportstatus door te ontwikkelen, en wij op onze beurt invulling geven aan ons Samenwerkingsakkoord om de brede welvaart voor al onze inwoners, regionale bedrijven en instellingen te versterken.

Strategische Agenda Brainport

De afgelopen maanden is hard gewerkt om tot deze Strategische agenda Brainport te komen. Deze Agenda - bevat in totaal 12 opgaven op het gebied van Woon-, leef- en vestigingsklimaat, Talent én Internationale waardeketens - is opgesteld in nauwe samenwerking met onze regionale triple helixpartners en de provincie Noord-Brabant. Ook de 21 gemeenten hebben via het portefeuillehoudersoverleg Economie op 1 maart 2023 unaniem ingestemd met de Strategische Agenda Brainport.

De Agenda is onlangs besproken in het BO Brainport van 14 maart jl., waarbij Rijk en regio de daarin opgenomen gezamenlijke ambities voor de Brainportregio tot 2030 hebben onderschreven en wel op het gebied van de ruimtelijke schaa sprong, de beschikbaarheid van voldoende talent, de versterking van het technologisch concurrentievermogen en de ontwikkeling van veerkrachtige ketens, zoals bijvoorbeeld maar niet uitsluitend het hiervoor genoemde fotonicacluster. Daarmee gaat de Agenda fungeren als belangrijke onderlegger voor de dialoog tussen Rijk en regio. Afsproken is dat het BO Brainport twee keer per jaar plaats vindt.

De Strategische Agenda treft u hierbij als bijlage aan.

Urgenties

Een aantal urgenties dringt zich inmiddels op, die tot 2030 dringend vragen om handelen van Rijk en regio, omdat anders Brainport Eindhoven als motor van de Nederlandse economie dreigt vast te lopen. Deze urgenties zijn in de agenda geclusterd langs drie grote ontwikkelingslijnen:

Woon-, leef- en vestigingsklimaat;

Talent;

Internationale waardeketens

Woon-, leef- en vestigingsklimaat

Kortgezegd betreffen deze de navolgende urgenties:

1. het realiseren van woningen en verbeteren van de bereikbaarheid;
2. het meegroeien van studentenhuisvesting;
3. het behouden, meegroeien en versterken van leefbaarheid en voorzieningen ('basis op orde');
4. het doorprogrammeren van economische werklocaties, en
5. het versnellen van oplossingen voor het energienetwerk en stikstofruimte.

Een eerste betekenisvolle stap is gezet in het BO MIRT afgelopen november 2022, op het gebied van wonen en bereikbaarheid; zie voorgaand.

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

In het BO Brainport van 14 maart jl. is aandacht gevraagd voor de randvoorwaarden ervoor, waaronder met name stikstofruimte en voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet. Ten behoeve van zowel de dringend noodzakelijke woningbouw als die voor bedrijfsruimte ontbreekt het met name aan zekerheid voor onze toekomstige stroomvoorziening, waardoor de woningbouwproductie en de planvorming voor bedrijfsruimte in het gedrang dreigt te komen. Talent kan zich hierdoor niet vestigen en veelbelovende hightechmaak-bedrijven kunnen zich niet verder ontwikkelen en worden gedwongen naar elders (in of buiten Nederland) uit te wijken. Dit is een zorgwekkende ontwikkeling. Bij het werkbezoek van de minister voor Klimaat en Energie op 12 maart jl. was dit dan ook evenzo een belangrijk onderwerp van gesprek.

Talent

Groot is ook de urgentie op het gebied van talent. Allereerst dient een aantal basisvoorzieningen op orde te worden gebracht, met name op het gebied van kinderopvang, (speciaal) onderwijs, en een voldoende en passend aanbod op internationaal onderwijs. Dit is cruciaal om de te maken schaa sprong en de doorontwikkeling van de mainportstatus daadwerkelijk vorm te kunnen geven. Daarnaast kent de Brainportregio tot 2032 een arbeidsmarktopgave van ruim 50.000 mensen (in tech en IT). Deze opgave kan alleen gehaald worden als -integraal- op vijf kernmaatregelen wordt ingezet. Deze zijn in de Strategische Agenda beschreven, kort samengevat:

1. Vergroten participatiegraad via publiek-private aanpak (o.a. door Leven Lang Ontwikkelen).
2. Verhogen instroom studenten en aantal afgestudeerden (in de gehele waaier van techniekopleidingen, mbo, hbo en wo).
3. Behouden talent voor de techniek (o.a. door modern werkgeverschap).
4. Vergroten van de arbeidsproductiviteitgroei (o.a. door nieuwe digitale- en productietechnologieën), en, als sluitstuk
5. Gericht aantrekken van internationaal talent en verhogen stayrate.

Internationale waardeketens

Tot slot delen Rijk en regio urgenties om op basis van bestaande programma's, generieke innovatie- en financieringsinstrumenten, zoals het Nationaal Groeifonds, hun Regionale Ontwikkelmaatschappijen te werken aan:

1. aansluiting ervan bij landelijke missies en departementen, bijvoorbeeld op het gebied van de transities in de zorg, energie en mobiliteit;
2. het opwerken van (nieuwe) waardeketens rond technologieën, zoals op het geïntegreerde fotonica, micro-nano elektronica en batterijen, en groeimarkten, zoals die rondom de transities in de zorg, energie en mobiliteit;
3. het opwerken en voortzetten van gezamenlijke faciliteiten;
4. het benutten en bestendigen van innovatiecampussen;
5. een toekomstbestendige hightechmaakindustrie, waaronder bijvoorbeeld het vergroten van de digitale weerbaarheid, en tot slot
6. het bundelen van elkaars kracht om bedrijven te helpen bij hun internationale ambities (internationaal innoveren, handelen en samenwerken).

Besluiten BO Brainport 14 maart

Op 14 maart jl. is in het BO Brainport de Strategische Agenda besproken en zijn gezamenlijk ambities benoemd om bovengenoemde urgenties aan te pakken. In vervolg op het einde november '22 in het BO MIRT bereikte resultaat, wordt de aankomende periode aan de hand van de Strategische Agenda verkend of en zo ja hoe Rijk en regio vervolgstappen kunnen zetten. Met de ministeries OCW, EZK en SZW gaan we de aankomende tijd het gesprek aan. Focus ligt daarbij op de Talentpijler.

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Ondertussen bereiden we - onder coördinatie van de Metropoolregio Eindhoven - een aangepaste Regio Deal-aanvraag voor, die kan worden ingediend, zodra het Rijk een nieuwe, 5de tranche daarvoor openstelt. Zoals bij u bekend, bekijken we dit vanuit de bril van brede welvaart.

De minister van EZK werkt aan een brief waarin zij de Tweede Kamer zal informeren over de Brainportregio als belangrijk hightech brandpunt in Nederland.

Hopende, u hiermee goed te hebben geïnformeerd,

Stijn Steenbakkers,

- voorzitter portefeuillehoudersoverleg Economie van de Metropoolregio Eindhoven;
- bestuurlijk regiovertegenwoordiger BO Brainport,

